

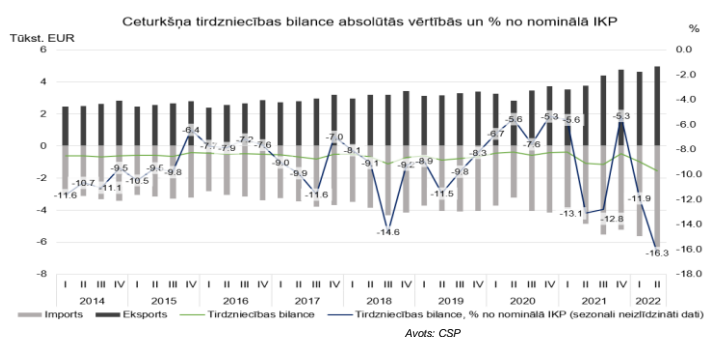
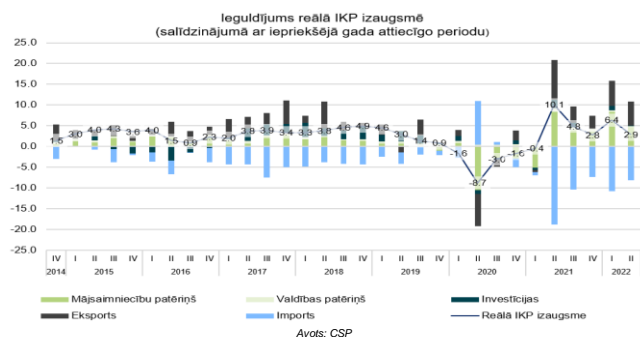
Fiskālās disciplīnas
padome

2022. gada II ceturkšņa makroekonomisko rādītāju monitorings

Saskaņā ar CSP publicētiem datiem, reālais IKP 2022. gada II ceturksnī bija 7,163 mljrd. eiro. Salīdzinot ar 2021. gada II ceturksni, IKP pieauga par 2,9% (sezonāli korigēti dati), bet salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni fiksēta 1% lejupslīde. Pirmā pusgadā IKP pieaugums sasniedza 4,7%, kas ir augstākais rādītājs starp Baltijas valstīm. No ražošanas aspekta, pozitīvu ieguldījumu deva komercpakalpojumi (+16,5%), informācijas un komunikācijas pakalpojumi (15,3%), lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība (+7,9%), transports un uzglabāšana (+7,2%). Apstrādes rūpniecībā pieaugums bija 6%, tomēr pārējā rūpniecībā novērots 9,8% samazinājums. Izmitināšanas nozarē pieaugums (+77%) un (+36%) pieaugums mākslas, izklaides un atpūtas nozarēs, kas liecina par pēc-pandēmijas efektu klātbūtni ekonomikā. Lielākais samazinājums II ceturksnī novērots būvniecības nozarē (-13,8%). Ekonomikas izaugsmi arvien vairāk apdraud straujais patēriņa cenu pieaugums, kas II ceturksnī sasniedza 16,7% un ir viens no augstākajiem ES un Eiro zonā. Turpmāks inflācijas kāpums var novest pie tik pat strauja iedzīvotāju pirktspējas krituma, kam sekos recesija, vai būtiska IKP izaugsmes bremsēšanās. Augustā FM ir atjaunojusi makroekonomiskās prognozes. Salīdzinot ar martā prognozēto inflācijas prognoze kāpināta par 8 %punktiem, bet IKP prognoze šim gadam tika kāpināta par 0,7 %punktiem.

Makroekonomiskie rādītāji (sezonāli izlīdzināti)	2020 faktiskie dati					2021 faktiskie dati					2022 faktiskie dati				Prognoze (10.08.)				2022 g. Izpilde /prognoze
	I	II	III	IV	2020	I	II	III	IV	2021	I	II	III	IV	2022	2023	2024	2025	
Reālā IKP izaugsme	-1,6%	-8,7%	-3,0%	-1,6%	-3,8%	-0,4%	10,1%	4,8%	2,8%	4,5%	6,4%	2,9%	-	-	2,8%	1,0%	3,0%	3,4%	Augstāk par prognozēto
Nominālā IKP izaugsme	0,2%	-9,5%	-4,2%	-1,6%	-3,9%	1,9%	16,5%	13,4%	13,6%	11,6%	18,9%	16,1%	-	-	16,7%	7,7%	5,4%	6,1%	Zemāk par prognozēto
Inflācija (patēriņa cenas)	1,9%	-0,4%	0,0%	-0,6%	0,2%	-0,1%	2,3%	3,8%	7,1%	3,3%	9,2%	16,4%	-	-	16,5%	6,5%	1,0%	2,0%	Zemāk par prognozēto
IKP deflatori	1,5%	-0,8%	-0,9%	-0,1%	-0,1%	2,3%	6,2%	7,9%	10,0%	6,8%	11,6%	13,4%	-	-	13,5%	6,7%	2,3%	2,6%	Zemāk par prognozēto

Avots: CSP, FDP, FM

Ekonomiskās attīstības priekšrocības 2022. gada II ceturksnī

Pieaugums preču un pakalpojumu eksportā. Preču eksporta vērtība eiro II ceturksnī pieauga par 31,8% salīdzinot ar 2021. gada II ceturksni, tajā skaitā par 28% uz ES valstīm, un par 3,6% uz citām valstīm, savukārt uz NVS valstīm pieaugums bija minimāls (+0,4%). Būtiskākās eksporta partnervalstis bija Lietuva (20%) eksporta īpatsvara, Igaunija (12%) un Vācija (8%). Kopumā preču eksporta vērtība veidoja 4,97 mljrd. eiro, pārsniedzot 2021. gada II ceturkšņa rezultātu par 1,2 mljrd. eiro. Pakalpojumu eksports II ceturksnī pieauga par 50%. Pieaugumā lielākais pienesums bija ceļojumiem (+18,2%), būtisku pienesumu nodrošināja arī citi pakalpojumi (+16,7%) un transporta pakalpojumi (+15%). Jāpiebilst, ka preču un pakalpojumu eksporta vērtības pieaugums tiek aprēķināts pēc to vērtības eiro, nevis pēc fiziskā daudzuma, kas augstas inflācijas apstākļos pasliktina novērtējuma objektivitāti.

Bezdarba līmenis turpina samazināties. NVA reģistrētais bezdarbs II ceturksnī bija vidēji 6,1%, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni tas samazinājās par 0,6 %punktiem. Arī kopumā bezdarba līmenis, pēc CSP datiem, otrajā ceturksnī samazinājās līdz 6,5%. Otrajā ceturksnī, salīdzinot ar I ceturksni, par 8 %punktiem bezdarbnieku vidū pieaudzis sieviešu skaits ar augstāko izglītību, bet par 14 %punktiem samazinājies bezdarbnieču skaits ar arrodizglītību. Vīriešu bezdarbnieku vidū kļuvis par 13,8 %punktiem vairāk personu ar vispārējo vidējo izglītību.

Mazumtirdzniecības apgrozījums joprojām augsts, bet pieaug lēnāk. Faktiskajās cenās mazumtirdzniecības apgrozījums II ceturksnī pieauga par 21%. Apgrozījums pieauga auto degvielas mazumtirdzniecībā (+8%) un pārtikas mazumtirdzniecībā (+7%). Nepārtikas preču mazumtirdzniecībā pieaugums (+5,6%), bet ceturkšņa pēdējā mēnesī tas palēninājās līdz 3,3%.

Rūpniecībā kopumā izaugsme sabremzējas, tomēr apstrādes rūpniecība uzrāda labākos rezultātus. Rūpniecības produkcijas apjoms II ceturksnī pieauga vidēji par 4,1%. To nodrošināja labs pieaugums apstrādes rūpniecībā (+6,9%), ieguves rūpniecībā pieaugums bija pieticīgāks (+3,1%), bet elektroenerģijas un gāzes apgādes nozarē vērojama lejupslīde (-13,8%), kas turpinās otro ceturksni pēc kārtas. Apstrādes rūpniecībā II ceturksnī produkcijas izlaides pieaugums sasniedza 25,2%, kur ievērojams devums bija koksnis un koka izstrādājumu ražotājiem (+8,8%), kā arī citām apstrādes rūpniecības nozarēm (7,7%), un arī pārtikas ražotājiem (4%). Jaudas noslodze apstrādes rūpniecībā sasniedza 76,4%, kas atbilst pirms pandēmijas līmenim.

Nevienbīga situācija kravu pārvadājumos. Pēc trīs gadu lejupslīdes atsācies kravu apgrozījuma pieaugums Latvijas ostās. Otrajā ceturksnī par 20,8% pieaudzis kravu apgrozījums Latvijas ostās, it īpaši Rīgas ostā (8,4%) un Ventspils ostā 11,8%. Tomēr sauszemes pārvadājumos vērojams 0,5% samazinājums, ko ietekmēja autotransporta pārvadājumu samazinājums par 4,8%. Tajā pašā laikā dzelzceļa pārvadājumi, kas raisīja bažas ģeopolitiskā konteksta dēļ otro ceturksni noslēdza ar 4,3% pieaugumu.

Ekonomiskās attīstības ierobežojumi 2022. gada II ceturksnī

Inflācija gandrīz uz pusi pārsniedz ES un EEZ rādītājus un ir 3. augstākā Baltijā. Otrajā ceturksnī inflācija sasniedza 16,4%. Turpinājās straujais cenu kāpums pārtikai (+19,2%) un enerģijai (+49,2%). Energoresursu deficīts turpina izraisīt cenu kāpumu, II ceturksnī vidēji dīzeļdegvielas cena pieauga par 59%, benzīna cena par 47%, elektroenerģija par 36%, bet dabasgāzes cena par 120%.

Strādājošo ienākumi aug lēnāk par inflāciju. Otrajā ceturksnī vidējā bruto darba samaksa sasniedza 1362 eiro. Tā pieauga par 8,3%, salīdzinot ar iepriekšējā gada II ceturksni, bet salīdzinot ar šī gada I ceturksni mēneša vidējā darba samaksa pieauga par 5%. Privātajā sektorā darba samaksa pieauga par 9,1%, bet sabiedriskajā par 7%. Tomēr sabiedriskajā sektorā strādājošo vidējā darba samaksa ir par 22 eiro lielāka (1380

eiro), nekā privātajā (1358 eiro). Darbinieku ienākumi aug lēnāk par inflāciju, kas pasliktina pirktspēju un sagaidāms, ka kāpjot patēriņa cenām, patēriņa kritums būs viens no recesiju izraisošiem faktoriem.

Lejupslīde būvniecības nozarē. Būvniecības produkcijas apjoms krītas jau kopš 2021. gada III ceturkšņa, tomēr šī gada II ceturksnī sasniegts zemākais rezultāts pēdējos piecos gados (-13,8%). Samazinājums novērots inženierbūvniecībā (-16,8%), specializētajos būvdarbos (-15,5%), bet ēku būvniecībā (-9,6%). Par 6,8% krities arī izsniegto būvatļauju skaits un par 28% paredzamās apbūves platības. Tajā pašā laikā būvniecības izmaksas turpina pieaugt, kas ir viens no būtiskākajiem nozari bremsējošiem faktoriem. Otrajā ceturksnī izmaksas būvniecībā kāpušas par 22%, salīdzinot ar iepriekšējā gada II ceturksni, t.sk būvmateriāliem cenas pieauga par 30%, izmaksas mašīnu un mehānismu ekspluatācijai par 18%, bet strādnieku darba samaksa par 9%.